

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 92

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

- Δεκέμβριος 2023 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Η Αλβανία ανακοίνωσε την έναρξη κατασκευής διασύνδεσης μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με την Βόρεια Μακεδονία	4
-Κατασκευή διασυνδετήριου αγωγού Σερβίας – ΔΒΜ	4
-Πλήρης εγκατάλειψη του άνθρακα στο REK "Bitola" και στο TPP "Oslomej" έως το 2030	4
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	4
- Κατασκευή πρώτων οργανωμένων κεντρικών αγορών διανομής αγροτικών προϊόντων στην Βόρεια Μακεδονία	4
-Ερευνας Αγοράς Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων για την Αγορά Ακινήτων (Real Estate) στη Βόρεια Μακεδονία	4
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	5
- Συνεργασία της Κεντρικής Τράπεζας ΔΒΜ με την Κεντρική τράπεζα της Αυστρίας για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της διαχείρισης δεδομένων	5
- Το τραπεζικό σύστημα της ΔΒΜ παραμένει ασφαλές και υγιές, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της χώρας	5
1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών	5
-Παραδόθηκε ο περιφερειακός δρόμος που συνδέει το Μοναστήρι με την Ελλάδα	5
-Κεφαλαιουχικές επενδύσεις 400 εκ. ευρώ το 2023 για την Δημόσια Επιχείρηση Κρατικών Οδών της ΔΒΜ	6
1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας	6
- Αυξάνονται εξαγωγές, μισθοί και αριθμός εργαζομένων σε Ζώνες Τεχνολογικής – Βιομηχανικής Ανάπτυξης στην Βόρεια Μακεδονία	6
1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	6
-Συνεδρίαση Τομεακής Ομάδας Εργασίας ΔΒΜ για την Γεωργία και την Περιφερειακή Ανάπτυξη	6
1.7 Τομέας Τουρισμού	7
-471,6 εκ. δολάρια η συμβολή της τουριστικής βιομηχανίας στο ΑΕΠ της ΔΒΜ στο ενιάμηνο του 2023	7
1.8 Τομέας Εμπορίου	7
-Συμφωνία τελωνειακών αρχών ΔΒΜ – Σερβίας για απλοποίηση τελωνειακών διαδικασιών και διευκόλυνση εμπορικών ροών	7
-Δείκτες στον τομέα του εμπορίου (Νοέμβριος 2023)	7
1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	7
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	7
-Δημοσίευση πρόσκλησης για ανάδοχο κατασκευής σιδηροδρομικού τμήματος Kriva Palanka – Σύνορα Βουλγαρίας ύψους 560 εκ. ευρώ	7
2. Οικονομικές ειδήσεις	8
-Η Αναπτυξιακή Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας θα στηρίξει 855 εγχώριες επιχειρήσεις με 215 εκ. ευρώ	8
-Η Κεντρική Τράπεζα της Βόρεια Μακεδονίας εκτιμά ότι υπάρχει εμπιστοσύνη στο δηνάριο	8
-Η Βουλή της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε τον Κρατικό προϋπολογισμό του 2024	8
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	8
-Ολοκληρώθηκαν οι συναντήσεις screening Ε.Ε. και ΔΒΜ	8
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	9
-Μνημόνιο συνεργασίας στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ κρατών των Δυτικών Βαλκανίων	9
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	9
-Εγκατάσταση εξοπλισμού μέτρησης υδάτων στον ποταμό Αξιό	9
-Τα Σκόπια μεταξύ των 10 πιο μολυσμένων πόλεων στον κόσμο	9
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	9
-Συνέδριο Εμπορικού Επιμελητηρίου της Βόρειας Μακεδονίας στα Σκόπια (19.12.2023)	9

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skopje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

Στελέχωση Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων:

- Αναστασία Ζωγράφου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄ – Προϊσταμένη Γραφείου ΟΕΥ
- Βασίλης Γκατζάρας, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄
- Aneta Cvetkovska, Επιστ. Συνεργάτης

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Η Αλβανία ανακοίνωσε την έναρξη κατασκευής διασύνδεσης μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με την Βόρεια Μακεδονία

Η Αλβανία ανακοίνωσε την έναρξη κατασκευής του τμήματός στην επικράτεια της που αφορά στη διασύνδεση μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τη Βόρεια Μακεδονία. Πρόκειται για έργο σύνδεσης μεταξύ της αλβανικής πόλης Fier και του Μοναστηρίου με το συνολικό κόστος να ανέρχεται στα 70 εκ. ευρώ. Οι δύο χώρες συνεργάζονται για την πρώτη τους εναέρια γραμμή με ισχύ 400 kV, η οποία θα επιτρέψει τη σύζευξη της αγοράς και το άμεσο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας.

-Κατασκευή διασυνδετήριου αγωγού Σερβίας – ΔΒΜ

Η Σερβία ανακοίνωσε την κατασκευή διασυνδετήριου αγωγού φυσικού αερίου προς την Βόρεια Μακεδονία. Η σχετική ανακοίνωση έγινε από τον Πρόεδρο της Σερβίας, Αλεξάνταρ Βούτσιτς, μαζί με τους ομόλογούς του από τη Σόφια και το Μπακού, κατά τη διάρκεια των εγκαινίων διασύνδεσης φυσικού αερίου Σερβίας-Βουλγαρίας στη Νις.

-Πλήρης εγκατάλειψη του άνθρακα στο REK "Bitola" και στο TPP "Oslomej" έως το 2030

Η Βόρεια Μακεδονία δεσμεύτηκε να εγκαταλείψει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από άνθρακα έως το 2030 και για να διασφαλίσει την ομαλή ενεργειακή μετάβαση, η χώρα ετοιμάζει επενδυτική πλατφόρμα ύψους 3 δισ. ευρώ που αφορούν στο κλείσιμο των εργοστασίων παραγωγής ενέργειας με άνθρακα REK Bitola και REK Oslomej. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση της χώρας, την τρέχουσα περίοδο αναπτύσσεται ένα επενδυτικό σχέδιο για μια δίκαιη μετάβαση, το οποίο περιλαμβάνει επενδύσεις σε εναλλακτικές τεχνολογίες για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ως υποκατάστατο του άνθρακα, βελτίωση της υποδομής δικτύου, προσχέδια λύσεων και μοντέλων για επενδύσεις στον ιδιωτικό τομέα στην κατεύθυνση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, αλλά και της βελτίωσης της λειτουργίας του ιδιωτικού τομέα και της συμβολής του στις τοπικές οικονομίες.

1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate

- Κατασκευή πρώτων οργανωμένων κεντρικών αγορών διανομής αγροτικών προϊόντων στην Βόρεια Μακεδονία

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας ήρθε σε συμφωνία ύψους 499.890 ευρώ με σύμπραξη συμβουλευτικών εταιρειών για τις προπαρασκευαστικές δράσεις κατασκευής κέντρων διανομής αγροτικών προϊόντων στη Στρούμιτσα και το Ρέσεν. Η συμφωνία αποτελείται από τρία στάδια. Το πρώτο στάδιο εστιάζει στην επιλογή κατάλληλης τοποθεσίας, τον πολεοδομικό σχεδιασμό και την μελέτη σκοπιμότητας. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει τη σύνταξη του κύριου έργου και την οριστικοποίηση του σχεδίου για τη διαχείριση του περιβάλλοντος και το τρίτο την παροχή τεχνικής βοήθειας κατά την υλοποίηση της διαδικασίας και την επιλογή των εταιρειών που θα κατασκευάσουν τα δύο κέντρα διανομής. Το κόστος κατασκευής των δύο κέντρων αναμένεται να ανέλθει στα 12 εκ. ευρώ ενώ μετά την ολοκλήρωσή τους θα υπάρξει λογιστική σύνδεση με πλατφόρμα διανομής πλησίον της πόλης των Σκοπίων, καθιερώνοντας έτσι ένα εθνικό σύστημα για τη διανομή τροφίμων.

-Έρευνας Αγοράς Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων για την Αγορά Ακινήτων (Real Estate) στη Βόρεια Μακεδονία

Το Γραφείο ΟΕΥ Σκοπίων πραγματοποίησε έρευνα για την αγορά των ακινήτων στην Βόρεια Μακεδονία από την οποία συνοπτικά προκύπτουν τα εξής: Η αγορά ακινήτων αποτελεί διαχρονικά τον πλέον δυναμικό κλάδο της οικονομίας (10,6% του ΑΕΠ) ο οποίος ενισχύεται από τις μεγάλες επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη χώρα τα τελευταία έτη στον τομέα των κατασκευών. Σε γενικές γραμμές, το 2023 ο κλάδος χαρακτηρίστηκε από έντονη κατασκευαστική κινητικότητα αλλά και από σχετικά χαμηλές αποδόσεις (παρά την πολύ μεγάλη αύξηση τιμών πώλησης τη διετία 2022-2023) δημιουργώντας ανησυχίες περί ενδεχόμενης μελλοντικής «φούσκας» στην αγορά ακινήτων αν και στη πόλη των Σκοπίων η ζήτηση παραμένει ιδιαίτερα ζωνηρή (δείκτης όγκου στον τομέα των ακινήτων

ανήλθε σε 104.1 το 2022). Τα επόμενα χρόνια αναμένεται η πλειοψηφία των νέων ακινήτων προς διάθεση να αφορούν κυρίως διαμερίσματα και κατοικίες και λιγότερο βιομηχανικά ακίνητα. Αυτό επιβεβαιώνεται από την τάση της αγοράς τα τελευταία πέντε έτη (2017-2021) σύμφωνα με την οποία κατά προσέγγιση το 35%-40% των νέων παραδόσεων στον κλάδο αφορά κατοικίες πάσης μορφής. Ακολουθούν οι επαγγελματικοί χώροι καταλαμβάνοντας περίπου το 10-12% και τέλος οι βιομηχανικοί με ένα ποσοστό που κυμαίνεται μόλις περί του 1,5-2%. Παρόλαυτα, η αγορά παρουσιάζει αρκετές προκλήσεις. Για παράδειγμα, υπάρχουν ενδείξεις για τη πιθανότητα τεχνητά διογκωμένων τιμών και ως εκ τούτου ενδεχόμενων μελλοντικών κινδύνων στην συνολική χρηματοπιστωτική σταθερότητα της χώρας. Η κλαδική μελέτη είναι επίσης διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη Agora του Υπουργείου Εξωτερικών στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/86097>

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

- Συνεργασία της Κεντρικής Τράπεζας ΔΒΜ με την Κεντρική τράπεζα της Αυστρίας για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της διαχείρισης δεδομένων

Στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος για την Ενίσχυση της Ικανότητας των Κεντρικών Τραπεζών στα Δυτικά Βαλκάνια, που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, ξεκίνησε η εφαρμογή διμερούς έργου διαχείρισης δεδομένων μεταξύ της Κεντρικής τράπεζας της Αυστρίας και της αντίστοιχης της Βόρειας Μακεδονίας. Στόχος η μεταφορά της εμπειρίας της αυστριακής κεντρικής τράπεζας για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και τη δημιουργία λειτουργίας διαχείρισης δεδομένων. Η πρώτη αποστολή εμπειρογνομόνων πραγματοποιήθηκε από τις 27 έως τις 29 Νοεμβρίου 2023. Η αποστολή ήταν αφιερωμένη στην παροχή εμπειρίας από την Αυστριακή πλευρά για την εισαγωγή στη διαδικασία διαχείρισης δεδομένων, η οποία περιλαμβάνει τη θέσπιση στρατηγικής διαχείρισης δεδομένων, τον εκδημοκρατισμό δεδομένων, τον καθορισμό των ρόλων για τη διαχείριση δεδομένων όσον αφορά την ευθύνη και την υπευθυνότητα, καθώς και παραδείγματα αρχιτεκτονικής δεδομένων μέσω καταλόγων δεδομένων και μεταδεδομένων. Η ΕΕ διαθέτει 3 εκ. ευρώ για το εν λόγω πρόγραμμα Μέσο του Ταμείου Προενταξιακής Βοήθειας (IPA III).

- Το τραπεζικό σύστημα της ΔΒΜ παραμένει ασφαλές και υγιές, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της χώρας

Το Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε στις 27 Δεκεμβρίου έκθεση για τους κινδύνους στον τραπεζικό τομέα της χώρας. Επιπλέον, αποφάσισε να αυξήσει το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα, δίνοντας έμφαση σε προληπτικά μέτρα και ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των τραπεζών. Σύμφωνα με την έκθεση για τους κινδύνους στον τραπεζικό τομέα για το τρίτο τρίμηνο του 2023, οι δείκτες έκθεσης σε κινδύνους παραμένουν σταθεροί ή και παρουσιάζουν πρόσθετη βελτίωση. Τα stress tests επίσης υποδεικνύουν μια ισχυρή ικανότητα αντοχής σε πιθανούς κραδασμούς. Επίσης, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαεπτά ετών, ήτοι στο 18%. Η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών διατηρήθηκε. Το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνέχισε να μειώνεται, με αποτέλεσμα το μερίδιό τους να βρίσκεται στο ιστορικό χαμηλό επίπεδο του 2,8%. Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα, το Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας ενέκρινε μακροπροληπτικό μέτρο για την αύξηση του ποσοστού του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας για τα ανοίγματα των εγχώριων τραπεζών κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες, από το προηγούμενος καθορισμένο 1,25% σε 1,5 %, με έναρξη εφαρμογής το πρώτο τρίμηνο του 2025.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών

-Παραδόθηκε ο περιφερειακός δρόμος που συνδέει το Μοναστήρι με την Ελλάδα

Ο περιφερειακός δρόμος μήκους 12,7 χιλιομέτρων μεταξύ Μοναστηρίου και της συνοριακής διέλευσης Medzhitlija, που αποτελεί μέρος του Διαδρόμου 10d, άνοιξε έπειτα από έργα ανακατασκευής ύψους 3,6 εκ. ευρώ. Το έργο είναι σημαντικό για την περιοχή και τη διασυνοριακή οικονομική συνεργασία σύμφωνα με κυβερνητικά στελέχη της Βόρειας Μακεδονίας. Ο ανακαινισμένος δρόμος εγκαινιάστηκε παρουσία του Πρωθυπουργού Dimitar Kovačevski. Σημειώνεται ότι σε εξέλιξη βρίσκονται οδικές εργασίες σε όλα τα τμήματα του διαδρόμου 10d που οδηγεί στα σύνορα με την Ελλάδα. Η χρηματοδότηση για την ανακαίνιση του δρόμου δόθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα

Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και τα έργα πραγματοποιήθηκαν από την κατασκευαστική εταιρεία Pelagonija.

-Κεφαλαιουχικές επενδύσεις 400 εκ. ευρώ το 2023 για την Δημόσια Επιχείρηση Κρατικών Οδών της ΔΒΜ

Σύμφωνα με την Δημόσια Επιχείρηση Κρατικών Οδών της Βόρειας Μακεδονίας, το 2023 σημειώθηκε ρεκόρ κεφαλαιουχικών επενδύσεων συνολικού ύψους 400 εκατ. ευρώ καθώς και εσόδων από διόδια (62 εκατ. ευρώ). Παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα του 2023 και τις προβλέψεις του επόμενου έτους, ο Διευθυντής Κρατικών Οδών Ejup Rustemi είπε ότι το 2023 ήταν επίσης μια επιτυχημένη χρονιά λόγω του έργου που ξεκίνησε για την κατασκευή 110 χιλιομέτρων αυτοκινητοδρόμων ως μέρος των διαδρόμων 8 και 10d με στρατηγικό εταίρο την σύμπραξη " Bechtel and Enka», που αναμένεται να ολοκληρωθεί σε τέσσερα χρόνια και επτά μήνες. Τα έργα της δημόσιας επιχείρησης αφορούν περίπου 900 χιλιόμετρα οδικού δικτύου τα οποία έχουν ολοκληρωθεί ή αναμένεται να ολοκληρωθούν άμεσα. Για το 2024 προγραμματίζεται η κατασκευή νέων δρόμων συνολικής εκτιμώμενης αξίας 367 εκατ. ευρώ.

1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας

- Αυξάνονται εξαγωγές, μισθοί και αριθμός εργαζομένων σε Ζώνες Τεχνολογικής – Βιομηχανικής Ανάπτυξης στην Βόρεια Μακεδονία

Σύμφωνα με ανάλυση της Δ/νσης Ζωνών Τεχνολογικής-Βιομηχανικής Ανάπτυξης της Βόρειας Μακεδονίας (TIRZ), τον Νοέμβριο του 2023, ο αριθμός των εργαζομένων στις εταιρείες στις TIRZ ανήλθε σε 17.926, σημειώνοντας αύξηση 10% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, 29% από τον Νοέμβριο του 2021 και 31% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2020. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ανάλυσης, πάνω από 1.600 πολίτες απασχολούνται σε εταιρείες εντός των TIRZ ενώ ο μέσος μηνιαίος ακαθάριστος μισθός σε αυτές ξεπέρασε τα 980 ευρώ, που είναι διπλάσιος σε σχέση με το 2016. Οι εξαγωγές από τις ζώνες τον Νοέμβριο πλησίασαν τα 3,5 δισ. ευρώ για το 2023. Οι εταιρείες στις TIRZ από την αρχή του έτους, έως και τον Νοέμβριο, πραγματοποίησαν εισαγωγές άνω των 2,8 δισ. ευρώ, που είναι 2% υψηλότερες σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η Διεύθυνση αναμένει ότι η αναπτυξιακή τάση θα συνεχιστεί, δεδομένου ότι από την αρχή του έτους έχουν συναφθεί συμβάσεις ύψους 450 εκατ. ευρώ για νέες επενδύσεις στις εν λόγω Ζώνες.

1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Συνεδρίαση Τομεακής Ομάδας Εργασίας ΔΒΜ για την Γεωργία και την Περιφερειακή Ανάπτυξη

Συνεδρίασε στις 6.12 στο Υπουργείο Γεωργίας, Δασών και Υδάτινης Οικονομίας της Βόρειας Μακεδονίας η Ομάδα Εργασίας για την Γεωργία και την Περιφερειακή ανάπτυξη με θέμα τις κυβερνητικές προτεραιότητες στον τομέα, σε συνέχεια και της πρόσφατης έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενταξιακή πρόοδο της ΔΒΜ. Κατά την έναρξη των εργασιών πραγματοποίησε σύντομη ομιλία ο αρμόδιος Υπουργός της χώρας L. Nikolovski ο οποίος αξιολόγησε ως θετική την πρόσφατη έκθεση της Ε.Ε. για την χώρα στους τομείς αρμοδιότητάς του επισημαίνοντας ότι η Κυβέρνηση έχει θέσει 20 νέες προτεραιότητες για την στήριξη του πρωτογενούς τομέα. Από την άλλη πλευρά, ο εκπρόσωπος της αντιπροσωπείας της ΕΕ A. Albu, εμφανίστηκε λιγότερο ενθουσιώδης, σημειώνοντας ότι στον εν λόγω τομέα (Κεφ. 11, 12 και 13), η χώρα αναφέρεται ως «μέτρια προετοιμασμένη» όσον αφορά το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Σημείωσε δε, ότι οι προηγούμενες συστάσεις της Ε.Ε. μερικώς μόνον εφαρμόστηκαν, επικεντρώνοντας στα προβλήματα παραγωγής του πρωτογενούς τομέα, στο έλλειμμα πολιτικής ποιοτικών ελέγχων και ασφάλειας τροφίμων, στα ελλιπή μέτρα ελέγχου χρήσης παρασιτοκτόνων καθώς και στο ελάχιστο ανεπτυγμένο θεσμικό πλαίσιο για τα βιολογικά προϊόντα.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-471,6 εκ. δολάρια η συμβολή της τουριστικής βιομηχανίας στο ΑΕΠ της ΔΒΜ στο ενιάμηνο του 2023

Η τουριστική βιομηχανία έχει δημιουργήσει 471,59 εκατομμύρια δολάρια στην οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας στα τρία πρώτα τρίμηνα του 2023, σύμφωνα με τον Οργανισμό Προώθησης και Υποστήριξης του Τουρισμού (APPT). Τα έσοδα από τον τουρισμό αυξήθηκαν και το τρίτο τρίμηνο του 2023 και ανέρχονται σε 241,86 εκατομμύρια δολάρια στην οικονομία της χώρας, σημειώνοντας αύξηση 26,2% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022. Τα τρία τρίμηνα του 2023 έχουν συνδυασμένη ανάπτυξη 25% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Σύμφωνα με τον επικεφαλής της APPT, Ljupcho Janveski, η συνολική συνεισφορά του τομέα για το 2023 αναμένεται να ξεπεράσει τα 530 εκατομμύρια δολάρια και τα 550 εκατομμύρια δολάρια το 2024.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Συμφωνία τελωνειακών αρχών ΔΒΜ – Σερβίας για απλοποίηση τελωνειακών διαδικασιών και διευκόλυνση εμπορικών ροών

Υπηρεσία one stop shop στη μέτρηση εμπορεύματος μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας και Σερβίας αναμένεται να εγκαινιαστεί άμεσα, έπειτα από σχετική συμφωνία των δύο πλευρών. Πρακτικά, η συμφωνία θα προβλέπει πως εάν ένας μεταφορέας μετρήσει το φορτηγό ή το μηχανοκίνητο όχημα στη σερβική πλευρά, δεν θα χρειαστεί να το μετρήσει ξανά από την πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας και αντίστροφα. Σύμφωνα με την τελωνειακή διοίκηση της χώρας, στις αρχές του επόμενου έτους αναμένεται να υπάρξουν αντίστοιχες διερευνητικές συνομιλίες με το Κόσοβο.

-Δείκτες στον τομέα του εμπορίου (Νοέμβριος 2023)

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, τον Νοέμβριο του 2023, σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2022, ο κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο αυξήθηκε σε ονομαστικούς και πραγματικούς συντελεστές ανά κατηγορία ως εξής: α) Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού, κατά 7% σε ονομαστικούς όρους και 4,2% σε πραγματικούς όρους, β) Λιανικό εμπόριο, πλην καυσίμων αυτοκινήτων κατά 7,2% σε ονομαστικούς όρους και κατά 3,2% σε πραγματικούς όρους και γ) στο Λιανικό εμπόριο μη εδώδιμων προϊόντων, πλην των καυσίμων κατά 7,5% σε ονομαστικούς όρους και κατά 2% σε πραγματικούς όρους. Σημείωσε μείωση σε ονομαστικούς και πραγματικούς όρους στην κατηγορία «Λιανικό εμπόριο καυσίμων αυτοκινήτων» κατά 15,2% σε ονομαστικούς όρους και 2,8% σε πραγματικούς όρους.

1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.57/2023 από 27 Δεκεμβρίου 2023, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA:

https://agora.mfa.gr/infofiles/TENDERS%20No%2057_2023%20mk.pdf

-Δημοσίευση πρόσκλησης για ανάδοχο κατασκευής σιδηροδρομικού τμήματος Kriva Palanka – Σύνορα Βουλγαρίας ύψους 560 εκ. ευρώ

Στις 22.12 δημοσιεύτηκε πρόσκληση διεθνούς διαγωνισμού με τίτλο: Κατασκευή νέου σιδηροδρομικού τμήματος από την Κρίβα Παλάνκα έως τα σύνορα με τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, στο πλαίσιο του Διαδρόμου VIII». Πρόκειται για έργο αξίας 560 εκ. ευρώ με αναθέτουσα αρχή το Υπουργείο Οικονομικών της Βόρειας Μακεδονίας. Η πλήρης περιγραφή του έργου και η πρόσκληση για τις ενδιαφερόμενες εταιρείες είναι διαθέσιμες στον ηλεκτρονικό σύνδεσμο:

<https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:783588-2023:TEXT:EN:HTML>

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Η Αναπτυξιακή Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας θα στηρίξει 855 εγχώριες επιχειρήσεις με 215 εκ. ευρώ

Τα τελευταία πέντε έτη, η Αναπτυξιακή Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας έχει παράσχει οικονομική στήριξη ύψους 378,8 εκατ. ευρώ για 6.307 εταιρείες και 50.529 θέσεις εργασίας, σύμφωνα με τον Πρωθυπουργό της χώρας D. Kovachevski σε συνέντευξη Τύπου για την 25η επέτειο από την ίδρυση Αναπτυξιακής Τράπεζας Βόρειας Μακεδονίας. Σύμφωνα με τον ίδιο, το επόμενο διάστημα, θα ληφθούν νέα μέτρα ύψους 215 εκατ. ευρώ υποστηρίζοντας 855 εγχώριες εταιρείες. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Αναπτυξιακής Τράπεζας από την πλευρά του, ανέφερε πως στο πλαίσιο της τρέχουσας υλοποίησης με τον στρατηγικό εταίρο της Τράπεζας – την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων – βρίσκεται σε εξέλιξη η έβδομη γραμμή πίστωσης, αξίας 100 εκ. ευρώ, με τα 64,5 εκατ. ευρώ να παρέχονται ήδη στους τελικούς χρήστες.

-Η Κεντρική Τράπεζα της Βόρεια Μακεδονίας εκτιμά ότι υπάρχει εμπιστοσύνη στο δηνάριο

Σύμφωνα με την Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας Anita Angelovska-Bezhoska η εμπιστοσύνη των πολιτών στο δηνάριο φαίνεται μέσα από τα τελευταία στοιχεία για τις καταθέσεις, σύμφωνα με τα οποία οι αποταμιεύσεις σε εγχώριο νόμισμα σημείωσαν άνοδο 11%, ενώ σε ξένο νόμισμα μόλις 3%. Η σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας του δηναρίου, που αποτελεί πυλώνα για τη μακροοικονομική σταθερότητα, διαφαίνεται επίσης από τα συναλλαγματικά αποθέματα, τα οποία είναι υψηλότερα από την προπανδημική περίοδο. Σύμφωνα με την ίδια, μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται τα αποθέματα να ξεπεράσουν τα 4 δισ. ευρώ, κυρίως χάρη στις θετικές κινήσεις στην αγορά συναλλάγματος. Πρόσθεσε ότι ο ρυθμός αύξησης της μακροπρόθεσμης αποταμίευσης είναι 27%, αποτελώντας τον μεγαλύτερο ρυθμό σε βάθος δεκαετίας.

-Η Βουλή της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε τον Κρατικό προϋπολογισμό του 2024

Με 63 ψήφους υπέρ και 25 αποχές από την ψηφοφορία εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο της Βόρειας Μακεδονίας κρατικός προϋπολογισμός για το 2024. Ο προϋπολογισμός προβλέπεται στα 339 δισ. δηνάρια (περίπου 5,5 δισ. ευρώ), με τα συνολικά έσοδα να προβλέπονται περίπου στα 5,05 δισ. ευρώ, ενώ οι δαπάνες προβλέπονται περίπου στα 5,6 δισ. ευρώ. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός προβλέπει επίσης κεφαλαιουχικές δαπάνες 730 εκ. ευρώ. Στον προϋπολογισμό παρατηρείται αύξηση δαπανών κατά 3,1% και αύξηση του αριθμού των απασχολουμένων κατά 2%. Το έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού προβλέπεται στα 33,5 δισ. δηνάρια ήτοι περίπου 550 εκ. ευρώ. Οι βουλευτές της συμπολίτευσης υποστήριξαν ότι ο προϋπολογισμός έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα και θα τονώσει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, ενώ η αντιπολίτευση υποστήριξε ότι δεν είναι ρεαλιστικός. Υπενθυμίζεται ότι τον Μάιο του 2024 θα διεξαχθούν βουλευτικές εκλογές στην Βόρεια Μακεδονία.

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Ολοκληρώθηκαν οι συναντήσεις screening E.E. και ΔΒΜ

Στις 24 Νοεμβρίου και στις 7 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναντήσεις screening μεταξύ E.E και Βόρειας Μακεδονίας. Κατά τις επεξηγηματικές συνεδριάσεις που έλαβαν χώρα, στελέχη της ΕΕ ενημέρωσαν διεξοδικά την πλευρά της ΔΒΜ σχετικά με τις κύριες αρχές και τα πρότυπα του κεκτημένου της ΕΕ, κεφάλαιο προς κεφάλαιο, ομαδοποιημένες σε έξι συστάδες. Στις διμερείς συνεδριάσεις, οι αρχές της Βόρειας Μακεδονίας παρουσίασαν το επίπεδο εναρμόνισής τους με τους κανόνες και τις πολιτικές της ΕΕ (κεκτημένο) και την ετοιμότητά τους για την εφαρμογή των εναπομεινάντων πολιτικών. Η Ευρ. Επιτροπή παρουσίασε στο Συμβούλιο την έκθεση ελέγχου και το Συμβούλιο κοινοποίησε στη Βόρεια Μακεδονία τις μέχρι τώρα εκκρεμότητες και τις προϋποθέσεις για το άνοιγμα των νέων κεφαλαίων (23 και 24).

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Μνημόνιο συνεργασίας στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ κρατών των Δυτικών Βαλκανίων

Οι ενώσεις ηλεκτρονικού εμπορίου της Βόρειας Μακεδονίας, της Σερβίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και της Αλβανίας υπέγραψαν Μνημόνιο για την ίδρυση της Βαλκανικής Συμμαχίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η σύσταση της Βαλκανικής Συμμαχίας υποστηρίχθηκε από το Ανοιχτό Περιφερειακό Ταμείο Νοτιοανατολικής Ευρώπης - Εξωτερικού Εμπορίου, που υλοποιείται από τη Γερμανική Εταιρεία Διεθνούς Συνεργασίας (GIZ), με την υποστήριξη της Γερμανίας και της ΕΕ, στα γραφεία της οποίας υπογράφηκε το μνημόνιο. Η Πρόεδρος του Συνδέσμου Ηλεκτρονικού Εμπορίου της Βόρειας Μακεδονίας, Nina Angelovska Stankov, ψηφίστηκε ως η πρώτη Πρόεδρος της Balkan e-Commerce Alliance (BECA - Balkan eCommerce Alliance). Οι πέντε ενώσεις ηλεκτρονικού εμπορίου από τα Βαλκάνια, που έχουν υπογράψει το μνημόνιο είναι ιδρυτές και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Βαλκανικής συμμαχίας ηλεκτρονικού εμπορίου. Στόχοι της συγκρότησης της Βαλκανικής συμμαχίας ηλεκτρονικού εμπορίου είναι η εκμετάλλευση του εμπορικού δυναμικού στην περιοχή της CEFTA και στην ΕΕ. Η συμμαχία επιδιώκει επίσης να προωθήσει τη δικτύωση των επιχειρήσεων, να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσης και να χτίσει ένα φιλικό προς τις επιχειρήσεις οικοσύστημα τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Εγκατάσταση εξοπλισμού μέτρησης υδάτων στον ποταμό Αξιό

Στο πλαίσιο του έργου «Flood Shield», το οποίο υλοποιούν από κοινού η Ελλάδα και η Βόρεια Μακεδονία, εγκαταστάθηκε εξοπλισμός μέτρησης στον ποταμό Αξιό. Ο εξοπλισμός τοποθετήθηκε σε στρατηγικά σημεία στη Γευγελή και στην περιοχή Demir Karija και θα παρέχει πληροφορίες για τη στάθμη του νερού καθώς και άλλα βασικά χαρακτηριστικά προκειμένου να ανταποκρίνεται άμεσα σε περίπτωση κινδύνου πλημμύρας. Το έργο στοχεύει στη δημιουργία αποτελεσματικής διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας στη συνοριακή περιοχή του Αξιού. Περιλαμβάνει επίσης τη χαρτογράφηση των ευάλωτων περιοχών, την ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων, καθώς και την ανάπτυξη κοινής στρατηγικής για αμοιβαία βοήθεια και συνεργασία σε περίπτωση πλημμύρας. Η συνολική αξία του ανέρχεται σε περίπου 1,5 εκ. ευρώ, με τα περισσότερα κονδύλια να παρέχονται από την Ε.Ε. μέσω του προγράμματος INTERREG.

-Τα Σκόπια μεταξύ των 10 πιο μολυσμένων πόλεων στον κόσμο

Η πρωτεύουσα της Βόρειας Μακεδονίας, Σκόπια, βρίσκεται ανάμεσα στις δέκα πιο μολυσμένες πόλεις στον κόσμο, με δείκτη ρύπανσης 168, σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα από την πλατφόρμα I-Q-er. Επί του παρόντος, σύμφωνα με την πλατφόρμα, τα Σκόπια κατέχουν την έβδομη θέση και ο αέρας στην πρωτεύουσα εντάσσεται στην κατηγορία «ανθυγιεινός». Τα σωματίδια PM 2,5 με συγκέντρωση 87,9 μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο εντοπίζονται ως ο κύριος ρύπος, ενώ τα σωματίδια PM 10 έχουν συγκέντρωση 129,3 μικρογραμμάρια ανά κυβικό μέτρο. Η συγκέντρωση PM 2,5 στην πρωτεύουσα της Βόρειας Μακεδονίας είναι σήμερα 17,6 φορές μεγαλύτερη από την ετήσια επιτρεπτή τιμή για την ποιότητα του αέρα όπως ορίζεται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ). Η πιο μολυσμένη πόλη στον κόσμο αυτή τη στιγμή είναι η Λαχόρη στο Πακιστάν.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-Συνέδριο Εμπορικού Επιμελητηρίου της Βόρειας Μακεδονίας στα Σκόπια (19.12.2023)

Πραγματοποιήθηκε στα Σκόπια, στις 19 Δεκεμβρίου εκδήλωση του Συμβουλίου Ξένων Επενδυτών του Εμπορικού Επιμελητηρίου Βόρειας Μακεδονίας, με τίτλο: «Business and Investment Indicator 2023». Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκε έρευνα του Επιμελητηρίου για τις άμεσες ξένες επενδύσεις στη χώρα με ιδιαίτερη αναφορά στην τρέχουσα κατάσταση, τους περιοριστικούς παράγοντες, τις μελλοντικές τάσεις και προσδοκίες εταιρειών με ξένο κεφάλαιο για το επόμενο έτος. Η έρευνα, που διεξήχθη την περίοδο από 23 Νοεμβρίου έως 12 Δεκεμβρίου του τρέχοντος έτους, καλύπτει ξένες εταιρείες που είναι μέλη του Συμβουλίου και προέρχονται ως επί το πλείστον από τον

τομέα της παραγωγής (70%), των υπηρεσιών (20%) και του εμπορίου (10%) από τις ΗΠΑ, τον Καναδά, τη Γερμανία, τη Μεγάλη Βρετανία, το Βέλγιο, την Ελλάδα, τη Σλοβενία, την Τουρκία, την Ταϊβάν κ.λπ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, μόνο το 43% των ερωτηθέντων ξένων επενδυτών στη χώρα θα αποφάσιζε να επενδύσουν στη χώρα αυτή τη στιγμή, με μεγαλύτερα προβλήματα να θεωρούνται η έλλειψη επαγγελματικού εργατικού δυναμικού, ο υψηλός πληθωρισμός και η διαφθορά, το αυξημένο ενεργειακό κόστος, η νομική αβεβαιότητα καθώς και το απρόβλεπτο των οικονομικών πολιτικών του κράτους.